వాయులీనం

★

శ్రీ చాగంటి సోమయాజులు

రాజ్యానికి వొంటిమీద స్పృహ పూర్తిగా తప్పిపోయింది. అది ఈ ప్రపంచంలో లేదు. వెంకటప్పయ్య ప్రాణాలు ఎక్కడివక్కడ ఎగిరిపోయాయి. పరీక్షగా పెళ్లాం మొహంలోకి చూశాడు.

రాజ్యం పెదిమెలు కదులుతున్నాయి. ఏవో మాటలు అంటున్నట్టుంది. మాటలు పైకి రాకపోయినా మనస్సులో ఏదో అనుకొంటున్నది.

"వొసే రాజ్యం!" అని ఆదుర్దాగా పిలిచేడు. అది పలకలేదు. అది ఈ ప్రపంచంలో లేదు. మనోహరమైన తోడిరాగాన్ని తోడుపుచ్చుకొని అంబర వీథుల్లో విహరిస్తున్నది.

వసారాలో పిల్లలు గందరగోళం చేస్తున్నారు.

"వెధవల్లారా ఏమిటా అల్లరి?" అని గట్టిగా పిల్లల్ని వెంకటప్పయ్య కసిరాడు. పిల్లలు దగ్గరగా ఉంటె చావకొట్టేవాడే.

"అబ్బ తుళ్ళిపడ్డానండీ! పిడుగుపడ్డట్టు పిల్లల మీద అలాగ విరుచుకుపడుతున్నారేం?" అని రాజ్యం తెలివితెచ్చుకొని అడిగింది. కళ్లు చిట్లించి మొగుణ్ణి చీదరగా చూసింది.

"నీవొంట్లో ఎలాగుందో చెప్పు" అని ఆతృతగా అడిగాడు.

"వాళ్ళ నెందుకలా కసిరారు?"

"కసిరితే కసిరాను. ముందు నీవంట్లో ఎలాగుందో చెప్పు"

"నిక్షేపంలాగుంది. ఇప్పుడేమొచ్చిందని?"

"పిలిస్తే పలికేవా మరి?"

"పిలిచారా?"

"పిలవలేదూ మరి?"

"అలాగనా!" అని రాజ్యం నవ్వింది. దాని నవ్వుమొహం చూడ్డానికి భయంకరంగా ఉంది. పైకి వచ్చేసిన గుడ్లగూబకళ్లు, ముందుకు పొడుచుకు కనబడుతున్న ముందుపళ్లు మొహాన్ని బీభత్సం చేసేశాయి.

"వొళ్లు మరిచిపోయానండీ!" అని రాజ్యం మళ్లా నవ్వింది.

"అంతేకదా!" అని వెంకటప్పయ్య కొస్తంత కుదటపడ్డాడు. రాజ్యం టైఫాయిడు జ్వరంతో తీసుకొని తీసుకొని కింద పెట్టవలసినంతా అయి బతికి బట్టకడుతున్నది. పథ్యం తింటూ, ఇంకా వారం రోజులే అయింది. వెంకటప్పయ్యకి అదురుమాత్రం పోలేదు. ఆ మాయదారి టైఫాయిడుజ్వరం మూడువారాలగా పొక్కిపోసినతరవాత దిగజారలేదు. మళ్లా తిరగబెట్టింది. మరి మూడువారాలు చూడు నా మహాత్మ్యం అని ముప్పతిప్పలా పెట్టింది. పత్యం పెట్టించినా, ఆస్పత్రినుంచి ఇంటికి తీసుకొచ్చినా, వెంకటప్పయ్యకి పక్క బెదురు అలాగనే ఉండిపోయింది. ఏక్షణంలోనైనా దాని ప్రాణం గుటుక్కుమంటుందనే వాడి భీతి!

"నావంట్లో హాయిగా ఉంది. తింటున్నది అరుగుతున్నది. నిద్రపడుతున్నది. అంత జబ్బుపడ్డాక నిలుచున్నపాళంగా మామూల్మనిషిని కమ్మంటే అవుతానా?" అన్నాది రాజ్యం.

రాజ్యాన్ని చూస్తేమాత్రం దానివంట్లో ప్రాణాలు ఎలాగ నిలబడి ఉన్నాయా అని ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. కండయావత్తూ అర్చుకుపోయి ఎమికెలమీద తోలు మాత్రం మిగిలివున్నది.

"నువ్వు పరధ్యానంగా ఉంటే గుండెలార్చుకుపోయాయి" అన్నాడు. నిద్రపోతున్న పెళ్లాన్ని చూశాడా—ప్రాణం ఉందా లేదా అనే సంకోచం వాణ్ణి ప్రతీరోజూ పీక్కుతింటూ ఉండడం, దాని కడుపుకిందికీ మీదికీ ఊపిరికి ఎగురుతూ ఉంటే బతికే

ఉన్నదని నిర్ధారణ చేసుకొంటూ ధైర్యపడడం వాడికి పరిపాటి అయిపోయింది.

"మనస్సు ఎటో పోయింది. నావంట్లో మరేం లేదు. ఈయింటికి మారినదగ్గరనుంచి నాకు హాయిగా ఉంది." అన్నది రాజ్యం.

"నాకూ ఈయింటికివచ్చినదగ్గరనుంచి హాయిగా ఉంది. ఏదో కొత్తసంతోషం కలుగుతున్నది. ఎటొచ్చి అద్దె కొస్త ఎక్కువనుకో" అన్నాడు.

"అద్దెకే చౌకగా ఉంది" అన్నదిరాజ్యం.

"ప్రాణానికే క్షేమంలేనితరవాత వెధవ అద్దెకి చూసుకొంటామా? ఏ చౌకగా వద్దు" అన్నాడు. అంతకుముందు వాళ్లు ఇరుకుసందులో ఇక్ష్వాకులనాటి పాతగూభ్యంలో అద్దె చవకని ఉండేవారు. అక్కడ ఉన్నన్నాళ్లు ఇంటిల్లిపాదికీ రోగాలే. ఆఖరికి రాజ్యానికే ప్రాణంమీదికొచ్చింది మనిషితోడు లేనివాడు. ఆస్పత్రిలో పెళ్ళాన్నుంచి యమయాతన పడ్డాడు. కట్టుకొన్నమొగుడు, కనుక్కొన్న పిల్లలు అదృష్టవంతులు కావడాన్ని బతికి మనుష్యుల్లో పడ్డది. ఇప్పుడు కొత్తగా కట్టిన సిమెంటు డాబాలో రెండు చిన్నగదులూ, వసారా అద్దెకు తీసుకొన్నారు. ఎదురుగుండా చూడ ముచ్చటైన మేడ ఉన్నది. ఇళ్ళచుట్టూ విశాలంగా పెరళ్ళున్నాయి. పెరళ్ళన్నీ ఉద్యానవనాలే.

"వెధవడబ్బు ఏదో కూడిక చేసుకొంటాము. నువ్వు బతికావు. అంతే చాలు" అన్నాడు.

"అదేమన్నమాటలేండి. నా జబ్బుకి ఎక్కణ్ణుంచి తెచ్చారో, ఎంత అయిందో ఇప్పటికి నాకు చెప్పకండా ఉన్నారు. అదీ ఆలోచించుకోవాలి" అన్నది.

"అవూను నిన్నెత్తద్దన్నానా? ముందు నీ ఆరోగ్యం చూసుకో. నువ్వేమీ లోభపడకు. కావలసినంత ఓవల్టిన్ను తాగు. తెచ్చిన పళ్ళన్నీ తినెయ్యి. పిల్లలకికూడా పెట్టకు"

"తినకేంచేస్తున్నాను.? కాళ్ళు జాపుకొని మీచేత వండించుకొని మరీ తింటున్నాను. ఏదైనా అప్పు అప్పే కదా? మన కింకోవిధం ఉంది కనకనా?"

"అవూను ఎత్తొద్దన్నానా?" అన్నాడు. డబ్బు మాటెత్తగానే వాడికి గాభరా పుట్టింది. జీతం రెండు నెలలదీకాక రెండువందలకి దాటి ఖర్చు అయిపోయింది. డాక్టరు అశ్వినీదేవతలాగ కాణీ పుచ్చుకోకండా కాపాడుకొచ్చినా వుత్తమందులకి అయిపోయింది. ధర్మాసుపత్రిలో పడేసినా తలకిమించిన ఖర్చు అయింది.

"ఎత్తనులెండి. తీర్చుకొందాం తాపీగా. కూడికకి ఏముంది? నా చేతిలోనే ఉంది"

"సరేలే అలాగే చేతువుకాని" అని వెంకటప్పయ్య పెరట్లో కెళ్ళిపోయాడు. వాడికా సంభాషణ పెంచడం ఇష్టంగా లేదు. కాళ్ళూ, చేతులూ, మొహం కడుక్కొని వచ్చాడు. తల దువ్వుకొని దుస్తులేసుకొన్నాడు. వీధిలోకి బయలుదేరేడు.

రాజ్యం మళ్లా ఈ ప్రపంచంలో లేదు. చిరిచీకటిగదిలోకి ప్రవేశిస్తున్నది. కిటికీలోంచి సాయంకాలపునెల్తురు రాజ్యం మొహంమీదపడి బంగారపు పూత పూస్తున్నది.

వెంకటప్పయ్య రాజ్యం మొహాన్ని తదేకంగా చూస్తూ నిలబడ్డాడు. వాడికి భయం మరి కలగలేదు. చిన్ననాటి ఏ మధుర సన్నివేశాన్నో జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని వొళ్లు పరవశమౌతున్నదనుకొన్నాడు. మొహంలో దేదీప్యమానంగా సంతోషం తాండవిస్తున్నది.

కొన్నిసంవత్సరాలై రాజ్యం అంత సంతోషంతో ఉండడం వెంకటప్పయ్య చూడలేదు. కాపరానికొచ్చిన తొలిసంవత్సరం ఇరవైనాలుగుగంటలూ కిలకిల నవ్వుతూ, బంతిలాగ త్రుళ్ళిపాట్లు పడుతూ ఉండేది. సంవత్సరం తిరక్కుండా దానిగుండెలికి చంటికుర్రాణ్ని వప్పగించి సంసారసాగరాన్ని ఉత్తరించుకునెళుతూ, అవతలదరికి చేరనుంది జీవితం! కాపరానికొచ్చి ఆరేళ్ళయింది. ముగ్గురు కొడుకుల తల్లిఅయి ఈదుతున్నది.

అకస్మాత్తుగా రాజ్యం నోరు తెరచింది. తల వోపక్కకిపెట్టి ఆడిస్తున్నది. దానిచేష్టకి వెంకటప్పయ్య పకాలున నవ్వేడు. ఆ నవ్వు కొంత దగ్గులాగ వాణ్ణి మోహంతికుగాని వదలిపెట్టలేదు. రాజ్యం విహాయసవీధుల్లోంచి ఆనవ్వుతో భూమ్మీదికి వచ్చేసింది.

"ఎందుకూ అంత విరగబాటునవ్వు?" అని మొగుణ్ణడిగింది.

"ఏదీ మళ్లా నోరు సాగదీసి, మెడవంచి ఆడించు చూస్తాను" అన్నాడు.

"అదా! ఎదురింటిపిల్ల పాడుతున్నది. వినండి" అన్నది. రాజ్యం చెప్పేక ఎదురింటినుంచి సంగీతం వస్తున్నట్టు చెవులకు తెలిసింది. చెవుల్లో గుయ్యిం గుయ్యింమంటున్నా అదేమిటో తెలుసుకోవలసిన అవసరం వాడికి అంతవరకూ కలగలేదు!

"ఓహో ఇక్కడ సంగీతం వినబడుతున్నదే! అదియా సంగతి. చిన్నప్పుడు నువ్వు చిన్న వాయులీన విద్వాంసురాలివి కదూ! మరచిపోయాను" అన్నాడు.

కామవర్ధని రాగాలాపనతో కంపిస్తూ, పువ్వు వెలగవాసనతో మత్తెక్కి గాలి బరువుగా గదిలోకి ప్రవేశిస్తున్నది.

"ఏమర్రోయ్ పిల్లలూ ఇక్కడ సంగీతకచేరీ అవుతున్నది. వచ్చి వినండి" అన్నాడు. కొడుకులిద్దరూ వీధులోకికూడాపోయి పాట ఆశ్చర్యచకితులై వింటూ నిలబడ్డారు.

"ఈయింట్లో సుఖంగా ఉందనుకొన్నాను కాని ఈ పార్శ్వశూల తప్పదులాగుంది" అన్నాడు.

"శొంఠికొమ్ము తెచ్చుకోండి" అన్నదిరాజ్యం. అతని మనస్సు చివుక్కుమంది. శొంఠి గంధం పూసినట్టు వొళ్ళంతా సెగలూ, పొగలూ లేచాయి.

"చీకటి పడుతూఉంటే ఇప్పుడెందుకూ వీధిలోకి? పెందరాళే అన్నం తినకూడదూ?" అన్నది.

"అనుకొంటూ ఉండగా ఆలస్యమైపోతున్నది. ఇలాగ్గా ఇహనెళ్ళి పాపపరిహారార్థం ఇక మంచిపని చెయ్యాలి" అన్నాడు.

"పాపాలుకూడా చేస్తున్నారా?"

"పాపం చెయ్యందే బతుకు వెళ్ళలేదు"

పిల్లలిద్దరూ సంగీతం జాగ్రత్తగా వింటున్నారు. వాళ్ళకి శ్రవణానందంగా వేఉందిగాబోలు. పిల్లల హృదయాలు నిష్కల్మషంగా ఉంటాయి. స్వభావసిద్ధంగా సంగీతం సమ్మోహపరుస్తుంది. చిన్నవయస్సునుంచి కొస్తంత రాగతాళ జ్ఞానం కలిగిస్తే జీవితంలో సంగీతం ప్రవేశించి ఆ జన్మాంతం ఆనందహేతువు అవుతుంది.

"ఓహో మీరు మీ అమ్మకి పిల్లలే! సగిగమల సాంబారు మీకు వచ్చినట్టుందే!" అని వెంకటప్పయ్య వీధిలోకి నడిచాడు.

రాజ్యం మెల్లిగాలేచి స్విచ్చి నొక్కింది. దూలాంమధ్యనున్న గొట్టం క్రమేణా వెలిగి గదినిండా ఆణిముత్యంలాగ కాంతిపడ్డది. విద్యుద్దీపాలు సిమెంటు డాబా గదుల్లో ఉన్నంత అందంగా పూర్వకాలపు నాలుగిళ్ళ లోగిళ్ళలో శోభించవు. బూజుపట్టిన పెణక కింద, పట్లతోనిండిన బల్బులా రాజ్యం సంగీతం రెంకురోజులు వెలిగి ఫ్యూజు అయిపోయింది. దాని ఫిడేలు మూలపడ్డది. కమాను విరిగి పెంటకుప్పని చేరింది. జీవితంలోంచి సంగీతం తొలగిపోయినా ఎదురింటి అమ్మాయి పాడుతూఉంటే ఎక్కడలేని సుఖాన్ని, సంతోషాన్ని ఇస్తున్నది.

రాజ్యానికి జీవితంలో అసందర్భంగా ఏమీ జరగలేదు. అంతా సవ్యంగానే నడిచింది.

ఆరేళ్లక్రితం రాజ్యాన్ని చూడడానికి పెళ్ళివారు వచ్చారు. వాళ్ళతో వెంకటప్పయ్యావచ్చాడు. వాళ్ళంతా రాజ్యాన్ని పాడమన్నారు! వాళ్ళ నాన్న నాలుగేళ్ళయి అవసరంగా సంగీతం చెప్పిస్తున్నందుకు పాడవలసిన శుభముహూర్తం వచ్చింది.

తోడిలో కీర్తన సిగ్గుపడుతూ అందుకుంది. గొంతుకతేసరికి అపశ్రుతి పలికింది. ఉసిలోకి రావలసిన తాళం వేలుమీదికొచ్చింది! వొళ్ళంతా జలదరించి పాటంతా గాభరా అయిపోయింది. పాట ఆపగానే రాజ్యానికి ఏడుపు పర్యంతం అయిపోయింది.

కాని వచ్చిన పెళ్ళిపెద్దలు పాటకి సెహబాస్ అన్నారు. తెనుగు పెద్దలకి శృతీ, అపశృతీ తెలియవని, రాగ తాళ జ్ఞానం వాళ్ళకుండదని, వాళ్ళ జీవితాలలో సంగీతం లేనే లేదని అమాయికపు పెళ్ళికూతుళ్ళకి ఏమి తెలుసు.?

"మీ అల్లుడు ఉద్యోగం చెయ్యక్కర్లేదు" అన్నాడొక పెళ్ళిపెద్ద. రాజ్యం వాళ్ళ అజ్ఞానానికి లోలోపల నవ్వుకొంది.

వెంకటప్పయ్య రాజ్యాన్ని మనసారా అంగీకరించే పెళ్ళిచేసుకొన్నాడు. పేరు వెంకటప్పయ్య

అయినా వెంకటప్పయ్య అల్లాటప్పయ్య కాడు. పెళ్ళి నిశ్చయం కాగానే రాజ్యంకూడా తను అదృష్టవంతురాలిననే అనుకొంది. వెంకటప్పయ్య పెళ్ళినాటికి పట్టపగ్గాల్లేని ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తువారి పట్టభద్రుల్లో ఒకడు! చెన్నరాష్ట్రప్రభుత్వపు డెబ్భయి రెండురూపాయిల ఎల్. డి. గుమస్తాలలో ఒకడు!

పెళ్ళయినకొత్తలో వాళ్ళ కోడలు రాజ్యం మాబాగా పాడుతుందని ఊళ్లోవాళ్లు పేరంటానికి వెళితే బలవంతంచేసి పాడించేవారు. మొగుడు ఒక్కనాడు పాడమనలేదు. తాను పాడనూ లేదు!

సిగ్గువదలి అత్తవారింట్లో తనకి తాను నోరెత్తి పాడుకొనేసమయం రాకండానే పుట్టి మునిగిపోయినట్టు వేవిళ్ళతో పుట్టింటికెళ్ళింది. దాంతో ఆడజన్మ సార్థకమైంది.

వసారాలో పిల్లలు గందరగోళం ప్రారంభించారు.

"ఎందుకర్రా అలాగ పీక్కుంటారు? ఇలాగ రండి" అన్నది. కుస్తీలు పడుతున్న కొడుకులిద్దరు తల్లిదగ్గరకొచ్చారు. ఐదేళ్ళవాడొకడూ, నాలుగేళ్ళవాడొకడూ.

"తమ్ముడు నిద్రపోతున్నాడా?" అనడిగింది.

"గుర్రు పెడుతున్నాడు" అన్నాడు పెద్దవాడు.

"అల్లరిచేస్తే లేచిపోడూ?" అన్నది. పెద్దవాడు కొంటెగా నవ్వేడు. ఇద్దరూ పొరపాటు చేస్తున్నట్టు మొహాలు పెట్టారు.

"ఎదురింటి అమ్మాయి హాయిగా పాడుతున్నది. కూచుని చక్కగా వినండి" అన్నది. వాళ్ళు బుద్ధిగా కూచున్నారు. పిల్లలని సముదాయించడం, శాంతంగా సబబైన మాటలుచెప్పి అల్లరిచేయకండా చెప్పినట్టు వినేటట్టు చెయ్యడం, మొహంమీదికి పొగరాకండా పొయ్యి ఊదడం మొదలైనవిద్యలన్నీ రాజ్యం అవలీలగా నేర్చుకొంది.

ఎదురింటి అమ్మాయి స్వరకల్పన ప్రారంభించింది. స్వరాలు సెలయేళ్లలాగ ప్రవహిస్తూ, మధ్యమధ్య జలపాతాల్లాగ తిరగబడి ఘోషిస్తున్నాయి. గాత్రం తారస్థాయికి లేపి గాంధారంలో నిలుపుతూ కల్పన చేస్తున్నది.

రాజ్యానికి ఏనుగంత సత్తువ వచ్చింది. నిత్యజీవితంలో ఆనందానికి, ఆరోగ్యానికి సంగీతం అవసరమే. తాను పాడలేకపోయినా అర్థంచేసుకోగలిగితే ఉత్తమ సంగీతం మంచిని చేస్తుంది.

అడ్డంగా పానకంలో పుడకలాగ ఎదురింటి అమ్మాయి తమ్ముడు కాబోలు వచ్చాడు.

"గమపదని ఓజగ...

సరిసనిపదని ఓజగ..." అని గొంతుక చించుకొని అపశ్రుతిలో స్వరాలు వేశాడు. ఆ అమ్మాయి తంబూరా పాటా ఆపేసింది.

"వెధవా సంగీతం నేర్చుకోమంటే రావు కాని అల్లరికి సిద్ధం" అన్నది.

"నేను స్వరం సరిగ్గా వెయ్యలేదూ?" అని ప్రశ్నించాడు.

"నాన్న రానీ చెవుతాను" అన్న దాఅమ్మాయి.

"దానిపనిసరి సానిదాని పదని ఓ జగ..." అంటూ కుర్రవాడు మరోస్వరం వేశాడు. అపశ్రుతిలోనైనా కుర్రవాడు స్వరాలు సరిగ్గానే పట్టుకువేస్తున్నాడు. వాతావరణంలో సంగీతం ఉంటే వాసాలుకూడా పాడతాయి. అందులో గగనం లేదు.

"నాన్నరానీ వెధవా" అని ఆ అమ్మాయి సంగీతం ఆపు చేసేసింది. రాజ్యానికి వొళ్లు మండిపోయింది. ఆ పిల్ల అన్నీ తనకొచ్చినరాగాల్లో కృతులే పాడుతున్నది.

"కొంచంసేపైనా ప్రాణం హాయిగా ఉంది. ఇహనైంది సంగీతం" అన్నది రాజ్యం.

"ఇంక పాడదేంటమ్మా?" అని పెద్దకొడుకు అడిగాడు.

"అదిగో మీలాటి అల్లరి కుర్రవాడువచ్చి కంగాళీచేస్తే కోపంవచ్చి పాట మానేసింది"

"ఎలాగమ్మా పాడుతున్నది?"

"నేర్చుకొని పాడుతున్నది"

"నువ్వు పాడతావూ?"

"ఓ పాడతాను. నీకు చెప్పమన్నావా?"

"ఛీ! మొగాళ్లు పాడరు"

"మొగాళ్ళూ పాడతారమ్మా. నీకు చెప్పమన్నావా?"

"ఏదీ చెప్పు"

"తరవాత చెపతాలే" అని రాజ్యం కాళ్ళుజాపి గదిలో అడ్డంగా పడుకుంది.

"ఒరే పెద్దాడూ కాళ్లు పట్టు బాబూ" అంది. పెద్దవాడు మెల్లిగా కాళ్ళు గుద్దుతూ కూచున్నాడు.

"నేను చేతులుగుద్దుతానమ్మా" అంటూ రెండోవాడు చేతులు గుద్దుతూ కూచ్చున్నాడు.

రాజ్యం కళ్యాణి కృతి అనుకొంటూ పడుకొంది. అంతా మరిచిపోయింది. సంగతులు చిక్కుపడ్డకురుల్లాగ అవకతవక అయిపోతూయి.

"నువ్వాపిల్లలాగ పాడ్డంలేదు" అన్నాడు పెద్దవాడు.

"అంతా మరిచిపోయానురా" అన్నది. పెరటి వసారాగూట్లోంచి సిబ్బి కిందపడి వికారంగా చప్పుడై గదిమూలలన్నీ గుయ్యిఁ పెట్టాయి.

"కుక్క కాబోలు కొట్టండి. గూట్లో అన్నం మండబెట్టింది కాబోలు!" అన్నది రాజ్యం. కొడుకులు పరిగెట్టారు.

"కుక్క కాదమ్మా పిల్లి. అన్నంగిన్నెమీద సిబ్బి తిరగదోసీసింది" అన్నాడు పెద్దవాడు.

"నయమే. మళ్లా వండుకోకండా. కుక్క ముట్టుకున్న కూడూ తినవలసిన రోజులు. తలుపులు గడియపెట్టిరావొద్దూ?" అన్నది రాజ్యం.

"నువ్వేవచ్చి సంగీతం వినమన్నావు" అన్నాడు పెద్దకొడుకు.

"ఔనమ్మా నేనే మిమ్మల్ని రమ్మన్నాను. కాని తలుపులు వేసి రావాలి. తెలిసిందా?" అని మెల్లిగా చెప్పింది.

వెంకటప్పయ్య తిరిగి వచ్చేశాడు.

"పెరట్లో వెన్నెలా, పువ్వు వెలగవాసన మహా బాగున్నాయి" అన్నాడు వెంకటప్పయ్య.

"అప్పుడే వచ్చేశారేం?" అన్నది రాజ్యం.

"పనైపోయింది"

"పాపపరిహారం అయిందా?"

"కొంచం అయింది"

"ఈమధ్య ఏముండదగ్గరకో వెళ్ళారు కాబోలు"

"రామరామ"

"మీ మాటలు వాలకం అలాగుంది"

"ఛీఛీ"

"ఆమాట అనలేనులెండి. నన్నొదిలి మీరు వెళ్ళందే"

వెంకటప్పయ్య కండువాలో దాచి చంకక్రింద ఏదో పెట్టాడు. గుండ్రంగా పేపరుచుట్టి ఉంది.

"ఏమిటిది?" అన్నది రాజ్యం.

"విప్పిచూపిస్తానుకదూ"

లోపల బాగా నాలుగువేళ్ళ వెడల్పుచుట్టు జరీ అంచు చీర ఉంది. దానికి తగ్గ పట్టురవికెలగుడ్డా ఉంది. మహారాణీమొదలు మామూలు మహిళదాకా ప్రతీ ఆడదీ మెచ్చుకునే చుట్టు జరీ చీర.

"కొన్నారా?"

"కొన్నాను. ఉన్నడబ్బు కాస్తా అయిపోకండా కొనేశాను."

"డబ్బెక్కడిది?"

"చెపితే నువ్వు నన్ను క్షమించవు"

"ఏంచేశారండీ?"

"ఏమీ అనవని చేతిలో చెయ్యి వెయ్యి" అన్నాడు. ముందుకు చెయ్యి జాపేడు. వాడిచెయ్యి వొణుకుతున్నది. రాజ్యం చేతిలో చెయ్యి వేసింది.

"అలాగ వొణికిపోతున్నారేం? ఏంచేశారండీ? దొంగతనం చెయ్యలేదుకదా?"

"అంతకన్నా హీనమైనదే. నీకు టైఫాయిడు మళ్లా తిరగబెట్టిందికదూ. నాకు ఆశలన్నీ ఉడిగిపోయాయి. స్నేహితుడొకడు ఇంటికివచ్చి చూసీ చూడ్డంతో సలహా ఇచ్చాడు. తెగించి వాడికిచ్చేశాను"

"ఏమిటిచ్చేశారు?"

"నీకింకా తెలియలేదు. వాడే పట్టుకెళ్ళి రెండువందలఏభైకి అమ్మేశాడు. అంతడబ్బు వస్తుందని కల్లోకూడా అనుకోలేదు. పాతదనుకొన్నాను. పాతదానికే విలువ ఎక్కువట!"

రాజ్యానికి అర్థమైంది. గది నాలుగుపక్కలా కలయజూసింది.

"ఇహ నువ్వు చూడక్కర్లేదు"

"వెళ్ళిపోయిందా!" అని దీర్ఘంగా నిట్టూర్చింది.

"నీకు కష్టంగా ఉంటుందని తెలుసు. నేను చేసింది తప్పే" అని నేరస్తుడిలాగ మొహం పెట్టుకున్నాడు. మొగుడి మనస్సు బాధ పడుతున్నదని గ్రహించి తన విచారాన్ని క్షణంలో దిగమింగుకుంది.

"ఏతప్పూ చెయ్యలేదు. ఏసంసారైనా అదే చేస్తాను. చెయ్యవలసి వచ్చిచేశారు. మీరేం తినేశారా?"

"మనకంతా మొగపిల్లలేకదా అని ధైర్యం చేశాను"

"పోనియ్యండి. నానోరు ఏనాడో నొక్కుకుపోయింది. ఇహ నా ఫిడేలు ఉండి నన్ను రక్షిస్తుందా? సరస్వతీకటాక్షం నాకంతే ఉంది. తల్లి వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళిపోతూ తల్లి తల్లిగుణాన్ని చూపించుకొంది. నాకు ప్రాణంపోసింది. వెళ్లిపోతూ నాకో చీరా రవికలగుడ్డా పెట్టింది" అని గుడ్లనిండా నీళ్లు నింపుకొంది. ఎదురుగుండాఉన్న చీరని రాజ్యం విప్పయినా చూడలేదు.

"నాలుగుకాలాలపాటు ఉంటుందికదా అని కొనేశాను" అని చీర సగం విప్పేసి రాజ్యం భుజం మీద కప్పేశాడు వెంకటప్పయ్య.

"జ్ఞాపకంగా ఉంటుంది లెండి" అన్నది రాజ్యం.